

«Od srdca k srdcu» Evanjelizovať v dobe zmien (II)

Toto je poslanie, ktoré nám Pán zveruje: prinášať druhým kontakt s niekým živým; nechať v našom konkrétnom živote presvitať, že Kristus je skutočný; že naozaj môže prebývať v našich dejinách, našich vzťahoch, našich slabostiach.

30.11.2025

Je to jedno z najkratších Ježišových podobenstiev a je poznačená

príchuťou celého jeho detstva.
„Nebeské kráľovstvo sa podobá kvasu, ktorý žena vezme a vmiesi do troch mier múky, až sa všetko prekvasí“ (Mt 13,33). V Nazarete 1. storočia neboli pekárne; gazdiné sa zvyčajne starali o celý proces prípravy chleba: pomleli zrno, vymiesili cesto, zmiešali ho s kváskom a napokon ho upiekli v peci. Tak to robila svätá Mária, zatiaľ čo Ježišove detské oči nestrácali ani jeden detail^[1].

O dvadsať storočí neskôr, na druhej strane Stredozemného mora, si chlapec v rovnakom veku počas letných prázdnin užíval ten istý rituál: „Teraz si s radosťou spomínam na celý ten obrad: bolo to skutočné „liturgické“ konanie dobre pripraviť kvások — kúsok fermentovaného cesta z predchádzajúcej várky —, ktorý sa pridával do vody a preosiatej múky. Keď sa zmes urobila a vymiesila, prikryli ju dekou a takto

prikrytú nechali odpočívať, až kým nenarástla, koľko sa len dalo. Potom ju rozdelenú na kúsky vložili do pece a vyšiel z nej ten dobrý, úžasný chlieb. Pretože kvások bol dobre uchovaný a pripravený, nechal sa rozpustiť — zaniknúť — uprostred toho množstva, toho davu, ktorý mu vďačil za kvalitu a dôležitosť“^[2].

Ako kvas

Božie kráľovstvo je ako kvas. Na premenu cesta netreba veľa kvasu: stačí, aby to málo bolo skutočne živé, pulzujúce a dobre zmiešané, až do tej miery, že ho nemožno rozlíšiť od ostatného^[3]. Vtedy sa spustí ten nenápadný, zdanlivo neškodný, ale nezastaviteľný proces: kvasenie, ktoré umožňuje vznik chleba. „Nech sa naše srdce naplní radosťou, keď si uvedomíme, že máme byť týmto: kvasom, ktorý prekvasí cesto (...); dostať sa do všetkých srdc a vykonať v nich veľkú prácu premeny na

dobrý chlieb, ktorý bude pokojom —
radosťou a pokojom — všetkých
rodín, všetkých národov: *iustitia, et
pax, et gaudium in Spiritu Sancto*;
spravodlivosť, pokoj a radosť v Duchu
Svätom“^[4].

Svätý Josemaría sa počas rokov veľmi
často vracal k tomuto Pánovmu
podobenstvu^[5], pretože v ňom videl
veľmi výrečný obraz na opísanie
apoštolského dynamizmu Opus Dei:
kresťanov dokonale premiešaných s
masou sveta, povolaných oživovať ho
zvnútra ako kvas^[6]. V tomto zmysle,
hoci sa sekularizovaný svet môže
niekedy javiť ako nepriateľské
prostredie, je v skutočnosti
prirodzeným prostredím pre
charizmu Opus Dei. A naopak: Dielo,
hoci je len jedným z aktérov vo
veľkej rodine Cirkvi, osobitne
odpovedá na potrebu vteliť
kresťanské posolstvo do všetkých sfér
života sekularizovaného sveta.

Svätý Josemaría veľmi skoro pochopil, že Dielo neprichádza riešiť nejaký dočasný problém spoločnosti alebo Cirkvi^[7], pretože svet bude vždy potrebovať božský dych, ktorý ho obnoví zvnútra. Tento dar Ducha Svätého Cirkvi zároveň neprichádza náhodou v momente prechodu od kresťanskej spoločnosti k svetu, ktorý sa stáva misionárskym. V čase, keď kresťanstvo už nie je v centre kultúrneho a inštitucionálneho života, najjasnejší a najvierohodnejší hlas, ktorý môžeme ponúknuť, je ten náš život, konkrétne žitý s Kristom, spolu s druhými. Nastal čas autentických rozhovorov, blízkych tvárí a otvorených srdiec. Nastal čas apoštolátu, ktorý si vyžaduje prítomnosť Ježiša cez jeho učeníkov v každom kúte sveta.

Svedkami skôr než učiteľmi

„Skupine laikov, - písal svätý Pavol VI. - sme nedávno povedali, že

dnešný človek počúva radšej svedkov než učiteľov, a tých počúva len vtedy, ak sú zároveň svedkami“^[8]. Tento apoštolát teda vychádza skôr z toho, čo žijeme, než z toho, čo vieme. Tu je rozhodujúce — ešte pred brilantnými odpoveďami či argumentmi — život preniknutý Kristom a odvaha — alebo lepšie, jednoduchosť — nechať ho presvitať. Svätý Josemaría to raz vyjadril takto: „V skutočnosti stačí, aby ste sa nechali formovať“^[9]; stačí niesť v srdci Kristov oheň a kráčať spolu s druhými — to je pôvodný význam slova *rozprávať sa* — cestou života.

V srdciach mnohých ľudí je skrytý hlad. Hlad po zmysle, po kráse, po pravde, ktorý sa často nevyjadruje náboženskými slovami: prejavuje sa v každodennej únave, pochybnostiach, úzkostiach a krehkostiach. A práve tam môžeme vstúpiť s jemnosťou, nie ako učitelia, ale ako spoločníci na ceste. V pokore,

ktorá znamená „žiť v pravde“^[10], im povieme, čo nás udržiava, čo nám dáva pokoj, kde nachádzame silu, čo nám dáva nádej. Podelíme sa o náš vnútorný život, naše hľadanie, náš vzťah dôverného priateľstva s Pánom, ukazujúc aj — a možno najmä — našu zraniteľnosť, lebo práve tam sa milosť ukazuje najzreteľnejšie.

„Ak budeme takto postupovať, dáme tým, čo nás obklopujú, svedectvo prostého a normálneho života, s chybami a nedostatkami, ktoré sú človeku vlastné, no predsa však uceleného. A keď budú iní ľudia vidieť, že žijeme takým istým životom ako oni, budú sa pýtať: Ako je možné, že máte v sebe toľko radosti? Odkiaľ beriete silu, aby ste prekonalí sebeckosť a pohodlnosť? Kto vás učí pochopeniu, čistému spolunažívaniu a odovzdanosti, službe ostatným? To je chvíľa, keď im môžeme odhaliť božské tajomstvo

kresťanského života: hovoriť s nimi o Bohu, o Kristovi, o Duchu Svätom, o Márii. Je to chvíľa, keď sa môžeme pokúsiť sprostredkovať im — hoci len našimi úbohými slovami — to bláznovstvo Božej lásky, ktoré milosť vliala do našich srdc“^[11].

Od srdca k srdcu

Svätý Josemaría videl v priateľstve hlavnú cestu života apoštola; uvedomoval si silu, ktorú obsahujú medziľudské vzťahy, kontakt jeden na jedného. Apoštolát „priateľstva a dôvery“^[12] znamená chcieť dobro druhého, chcieť to dobro, ktorým je druhý človek; budovať autentické vzťahy, hovoriť zo srdca. „Keď ti hovorím o ‚apoštoláte priateľstva‘, mám na mysli ‚osobné‘ priateľstvo, obetavé, úprimné: jeden k druhému, od srdca k srdcu“^[13].

V roku 2019 nám Otec napísal rozsiahlejší list, aby pripomenul, že priateľstvo nie je len súčasťou

apoštolátu obyčajného kresťana, ale nachádza sa v jadre jeho poslania. Priateľstvo nie je niečo, čo sa praktizuje, ale niečo, čím človek je: som priateľ, som otvorená ruka, tvár, ktorá vo všetkom hľadá stretnutie.

„Verné a úprimné priateľstvo nemožno zneužívať ako nástroj: priateľ sa chce s priateľom čisto iba podeliť o dobro, ktoré zakusuje vo svojom živote. Obvykle sa tak deje bez toho, aby si to uvedomoval, cez osobný príklad, radosť a ochotu slúžiť, ktorá sa prejavuje v tisícoch drobností. Napriek tomu „dôležitosť svedectva neznamená, že by sme nemali hovoriť pravdu. Prečo by sme nemali hovoriť o Ježišovi, prečo by sme nemali druhým rozprávať o tom, že on nám dáva silu žiť, že je krásne rozprávať sa s ním, že je nám osožné, keď rozjímame o jeho slovách?“ Ak je priateľstvo pravé, vyústi prirodzene do vzájomnej dôvery, ohľaduplnosti a úcty ku slobode“^[14].

Tento apoštolský štýl nerobí hluk; zvyčajne zostáva nepovšimnutý v novinách, na kongresoch či v pastoračných plánoch. Jeho diskretnosť však nepochádza zo sklonu k utajovaniu, ale z hlbšej skutočnosti: z nevyhnutného faktu, že podstatná časť skutočných dejín sa rodí v každodennom živote. Tak to vycítila jedna významná spisovateľka 19. storočia: „Rastúce dobro sveta závisí čiastočne od činov, ktoré sa nedostanú do dejín; to, že sa veci nemajú až tak zle pre teba a pre mňa, hoci mohli dopadnúť horšie, je čiastočne zásluhou mnohých, ktorí verne žili skrytý život a odpočívajú v hrobách, ktoré nik nenavštevuje“^[15].

Tento apoštolský štýl, ktorý Cirkev dnes čoraz viac potrebuje, mení svet zvnútra. Ide pomaly, áno, ale preniká najhlbšie. Dotýka sa srdca. A srdce, ktorého sa dotkla milosť, sa môže pomýliť, môže zísť z cesty, ale zostáva navždy poznačené. Takto sa zvyčajne

rodia skutoční kresťania:
prenášaním zo srdca na srdce. *Cor ad cor loquitur*, srdce hovorí srdcu – ako znelo kardinálske motto svätého Johna Henryho Newmana. Tak vznikla Cirkev: niekoľko mužov a žien premenených stretnutím s Ježišom. A tak sa aj dnes toľkokrát znovu rodí – prostredníctvom jednoduchých rozhovorov medzi priateľmi, prostredníctvom úprimných slov, autentických gest, ktoré ukazujú na Živú Prítomnosť.

Tento pomalý, no mocný tok života z jedného človeka na druhého bude musieť prispôsobovať svoju cestu každej situácii. Ako v každej epoche dejín máme vzrušujúcu úlohu hľadať spôsoby, ako „odovzdávať podľa čias – prispôsobujúc sa jazyku ľudí, chápaním ich mentalitu – kresťanské posolstvo všetkým dušiam“^[16]. Takmer vždy pôjde o osobné odovzdávanie. Bez potreby veľkých činov či demonštrácií. „Ver mi,

apoštolát a katechéza sa zvyčajne musia rozvetvovať postupne: krok po kroku. Každý veriaci so svojim najbližším priateľom. Nás, Božie deti, zaujímajú všetky duše, pretože nám záleží na každej duši“^[17].

Prví kresťania „nemali, z titulu svojej nadprirodzenej voľby, žiadne sociálne ani ľudské programy, ktoré by mali plniť; ale boli preniknutí duchom, určitým chápaním života a sveta, ktoré nemohlo neovplyvniť spoločnosť, v ktorej žili“^[18]. V podstate je toto poslaním, ktoré nám Pán zveruje: byť svedkami, nielen učiteľmi. Prinášať druhým – skôr než súbor náuk a morálnych princípov – kontakt s Niekým živým. Nechať v našom konkrétnom živote zaznieť, že Kristus je reálny. Že môže naozaj prebývať v našej histórii, v našich vzťahoch, v našich slabostiach. A práve tento kontakt so živým Kristom, so vzkrieseným Kristom, povedie jedného či druhého k otázke

z rána Turíc: „Čo máme robiť?“ (Sk 2,37), čo mám vo svojom živote zmeniť?, kde sa môžem o Bohu dozvedieť viac?, ako ho môžem lepšie poznať? A vtedy príde čas hovoriť, učiť, usmerňovať.

Svätý John Henry Newman, ktorého nedávno vyhlásil Lev XIV. za učiteľa Cirkvi, sa takto obracal k Pánovi: „Zostaň so mnou, a začnem žiariť tak, ako žiariš ty; žiariť tak, aby som bol svetlom pre druhých. Svetlo, Ježišu, príde celé od teba; nebude na ňom nič moje, žiaden môj zásluh. Ty budeš tým, kto bude žiariť cez mňa na ostatných. Dovoľ mi takto ťa chváliť, ako sa tebe páči: tým, že budem osvetľovať tých, ktorí ma obklopujú. Daj im svetlo tak, ako ho dávaš mne; osvieť ich so mnou, skrze mňa. Nauč ma vyžarovať tvoju chválu, tvoju pravdu, tvoju vôľu. Daj, aby som ťa ohlasoval bez kázania: nie slovami, ale príkladom; nákazlivou silou a láskavým

vplyvom mojich skutkov; mojou podobnosťou so svätými, pretekajúcou láskou môjho srdca“^[19].

Je pozoruhodné, že ten, kto toľko písal a kázal o viere, sa modlil takýmto spôsobom. Tak je zrejmé, že nejde o mlčanie: Pán chce, aby sme boli pripravení dať dôvod našej nádeji (porov. 1 Pt 3,15); ale naše slová, rovnako ako naše skutky, budú plodné iba vtedy, ak naše srdce horí Kristovým ohňom (porov. Lk 24,32). Kto je apoštolom takýmto spôsobom, možno neuvidí okamžité výsledky, ani žiadne veľkolepé ovocie. Ale ani svätá Mária a svätý Ján ich nevideli pod krížom, ani svätý Pavol vo väzení – takisto mnohí kresťania v dejinách. A predsa skutočne zmenili svet. Lebo Cirkev sa nezrodí masovým hnutím, ale tichým a trpezlivým pôsobením kvasu, odovzdávaním života, ktorý nesieme v sebe. To je veľká zodpovednosť, ktorú Boh kladie do našich rúk.

Cirkev – a tá časť Cirkvi, ktorou je Dielo – sme každý z nás. Preto sa svätý Josemaría pýtal prvých členov: „Ak zomriem, budeš pokračovať s Dielom?“^[20].

[1] Porov. F. M. Willam, *Vida de María, la Madre de Jesús* [Preklad: Život Márie, Ježišovej Matky], Herder, Barcelona 1982, p. 151.

[2] Sv. Josemaría, *List° 1*, č. 5.

[3] «Aby ste mohli byť kvasom, je potrebná jedna podmienka: aby ste zostali nepovšimnutí. Kvas nemá účinok, ak sa nedostane do cesta, ak sa s ním nezlúči“ (*List° 1*, č. 5). „Jedna vec nás musí odlišovať: že sa neodlišujeme. Preto sme pre niektorých ľudí, ktorí radi upútavajú pozornosť alebo robia klaunov, divní, lebo nie sme divní.“ (*Tamtiež.*, č. 8).

[4] *Tamtiež.*, č. 5.

[5] *Tamtiež.* Napríklad *Boží Priatelja*, č. 257; *List°* 29, čč. 7-8; *Vyhňa*, č. 973.

[6] Porov. Sv. Josemaría, *En diálogo con el Señor* [Preklad: V rozhovore s Pánom], č. 12.

[7] Porov. Sv. Josemaría, *Inštrukcie, 19-III-1934*, čč. 6, 8, 14.

[8] Sv. Pavol VI, *Evangelii nuntiandi*, č. 41.

[9] Sv. Josemaría, slová z besedy okolo roku 1958, zaznamenané v P. Rodríguez, «*Omnia traham ad meipsum* [Preklad: Všetko pritiahnem k sebe]: Význam Jn 12,32 v duchovnej skúsenosti Mons. Escrivá de Balaguer », *Romana* 13 (1991/2) s. 349.

[10] Sv. Terézia od Ježiša, *Vnútorňý hlad*, 6, 10.

[11] Sv. Josemaría, *Íst' s Kristom*, č. 148.

[12] Takto svätý Josemaría hovorieval o apoštoláte v kontexte priateľstva, ktoré uľahčuje vzájomné otvorenie srdca. Porov. L. Flamarique, «Amistad [Priateľstvo]», *Slovník sv. Josemaríu Escrivá de Balaguer*, Monte Carmelo, Burgos 2013.

[13] Sv. Josemaría, *Brázda*, č. 191.

[14] F. Ocáriz, Pastoračný list, 1-11-2019, č. 18. Porov. František, *Christus vivit*, č. 176.

[15] G. Eliot, *Middlemarch* (vol. II), Harper & Brothers, New York 1873, s. 452.

[16] Sv. Josemaría, *List° 6*, č. 30.

[17] Sv. Josemaría, *Brázda*, č. 943.

[18] Sv. Josemaría, *List° 29*, č. 22.

[19] Sv. John Henry Newman, *Meditations and Devotions*, Longmans Green & Co, Nueva York-

Londres 1907, s. 365 (traducción nuestra).

^[20] S. Bernal, *Monseñor Josemaría Escrivá de Balaguer. Apuntes sobre la vida del Fundador del Opus Dei*, Madrid, Rialp 1980, 6ª ed., s. 356.

Lorenzo De Vittori

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/boj-blizkost-poslanie-od-
srdca-k-srdcu-evanjelizovat-v-dobe-
zmien-ii/](https://opusdei.org/sk-sk/article/boj-blizkost-poslanie-od-srdca-k-srdcu-evanjelizovat-v-dobezmien-ii/) (04.04.2026)